

3000N20-1

**DYDD GWENER, 11 TACHWEDD 2022 –
BORE**

CYMRAEG IAITH

Uned 2

**Darllen ac Ysgrifennu: Disgrifio, Naratif
ac Esbonio**

2 awr a'ch amser estynedig

Cyfenw _____

Enw(au) cyntaf _____

Rhif y Ganolfan _____

Rhif yr Ymgeisydd 0 _____

I'r Arholwr yn Unig		
	Marc Uchaf	Marc yr Arholwr
Adran A (Darllen)	30	
Adran B (Ysgrifennu)	40	
Cyfanswm	70	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Deunydd Darllen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du, neu eich dull arferol.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar y dudalen flaen.

Atebwch BOB cwestiwn yn Adran A a B1.

Dewiswch UN o'r testunau yn Adran B2 ar gyfer y dasg ysgrifennu.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd priodol yn y llyfryn hwn.

(Trowch y dudalen)

3

Mae tudalennau ychwanegol ar ddiwedd y papur os oes angen mwy o le arnoch ar gyfer eich atebion. Gwnewch yn siŵr eich bod yn rhoi'r rhif cywir i'r cwestiwn.

Awgrymir eich bod yn treulio eich amser gan ddilyn y canllawiau canlynol:

**Adran A – tua 10 munud yn darllen
– tua 50 munud yn ateb y
cwestiynau**

Adran B1 – tua 10 munud

**Adran B2 – tua 10 munud yn cynllunio
– tua 40 munud yn ysgrifennu**

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

(Trowch y dudalen)

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Adran A (Darllen): 30 marc

Adran B (Ysgrifennu): 40 marc

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

(Trowch y dudalen)

5

ADRAN A (DARLLEN): 30 MARC

Mae 5 darn darllen ar y thema ‘Ymgyrchu’ yn y Deunydd Darllen sydd ar wahân. Darllenwch BOB UN o’r darnau’n ofalus ac yna atebwch y cwestiynau sy’n dilyn.

DARN DARLLEN 1

MILIWN O SIARADWYR: 2050

A1. Edrychwch ar SIART 1. Faint o siaradwyr Cymraeg mae’r siart yn ei ragdybio fydd yng Nghymru yn y flwyddyn 2051? [1 marc]

(Trowch y dudalen)

A2. Edrychwch ar SIART 2. Ym mha awdurdod yr oedd y ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg yn byw yn 2018? Rhowch ✓ yn y blwch priodol.

[1 marc]

Gwynedd

Casnewydd

Wrecsam

Ynys Môn

(Trowch y dudalen)

DARN DARLLEN 2

PONT TREFECHAN

A3. Darllenwch y gosodiadau gyferbyn yn ofalus a nodwch a ydyn nhw'n GYWIR neu'n ANGHYWIR drwy roi ✓ yn y blwch priodol.

[2 farc]

(Trowch y dudalen)

	CYWIR	ANGHYWIR
Cafodd darlith Tynged yr Iaith ei thraddodi gan Saunders Lewis yn 1963.		
Mae Pont Trefechan yn sir Ceredigion.		
Sefydlwyd Cymdeithas yr Iaith Gymraeg o ganlyniad i'r brotest ar Bont Trefechan.		
Roedd y mwyafrif o'r myfyrwyr yn y brotest yn fyfyrwyr yng Ngholeg Bangor.		

A4. Nodwch UN peth a ddigwyddodd o ganlyniad i ymgyrch Cymdeithas yr Iaith Gymraeg. [1 marc]

(Trowch y dudalen)

DARN DARLLEN 3

‘ABERTH FAWR TEULU’R BEASLEY’

**A5. Edrychwch ar y geiriau sydd mewn
PRIFLYTHRENNAU yn y frawddeg
isod: [1 marc]**

**‘Roedd Mam YN BERWI pan fu’r beiliaid
mor ddigywilydd â gofyn iddi a oedd
ganddi ddarn o linydd iddyn nhw glymu’r
carped i’w gludo i ffwrdd!’**

(Trowch y dudalen)

**A5. Beth yw'r nodwedd arddull a ddefnyddir gan yr awdur?
Rhowch ✓ yn y blwch wrth ochr yr ateb cywir.**

Cymhariaeth/Cyffelybiaeth

Cwestiwn Rhethregol

Ansoddair

Trosiad

(Trowch y dudalen)

**A7. Eglurwch beth yw arwyddocâd y teitl
‘Aberth Fawr Teulu’r Beasley’.
Defnyddiwch dystiolaeth o’r darn
darllen er mwyn cefnogi eich
sylwadau. [3 marc]**

(Trowch y dudalen)

DARN DARLLEN 4
‘GRETA: GELYN Y
GWRTHAMGYLCHEDDWYR’

A9. Ym mha flwyddyn y dechreuodd Greta Thunberg ei hymgyrch yn erbyn newid hinsawdd? Rhwch ✓ yn y blwch wrth ochr yr ateb cywir. [1 marc]

2008

1756

2018

2020

(Trowch y dudalen)

A10. Pa ymadrodd yn y darn isod sy'n golygu bod Greta wedi gwneud y penderfyniad i ddelio â'r broblem hon yn ei ffordd ei hun?

TANLINELLWCH yr ymadrodd.

[1 marc]

Felly, mae Greta wedi torri cwys wahanol ac wedi defnyddio ei llais i'n cynrychioli a dangos i'r byd ein bod yn ymwybodol o'r argyfwng mae'r blaned yn ei wynebu.

(Trowch y dudalen)

DARNAU DARLLEN 4 A 5

'GRETA: GELYN Y

GWRTHAMGYLCHEDDWYR'

MALALA: MEWN UNDEB MAE NERTH

A11. CYMHARWCH brofiadau a dylanwad Greta Thunberg a Malala Yousafzai wrth iddyn nhw fynd ati i ymgyrchu. Cofiwch ddefnyddio tystiolaeth o'r darnau darllen i gefnogi eich ateb.

[7 marc]

(Trowch y dudalen)

A12. GOLYGU (5 MARC)

- (i) Darllenwch y frawddeg isod a dewiswch y gair sydd fwyaf addas drwy roi ✓ yn y blwch priodol.

[1 marc]

Mae'n rhaid i chi gofio

_____ pob gwall er mwyn cyflwyno'r gwaith yn berffaith i'r athro.

anghofio

dileu

astudio

darllen

(Trowch y dudalen)

A12. (ii)

Darllenwch y brawddegau isod. Mae angen i chi ddewis UN PÂR o eiriau o'r rhestr sy'n dilyn i lenwi'r bylchau yn y brawddegau. Rhwch ✓ yn y blwch priodol i ddangos y pâr o eiriau sy'n addas i'r brawddegau. [2 farc]

Dyma'r dasg _____ .

**Hyd yn hyn _____
dim rhaid i mi feddwl llawer wrth ateb y
cwestiynau.**

hawsaf... Does

hawdd... Roedd

cyflymach... Doedd

anos ... Mae

(Trowch y dudalen)

A12. (iii)

Dewiswch DDAU air o'r rhestr ganlynol a'u gosod yn y bylchau priodol. [2 farc]

hynaf

hŷn

hyn

(a) Roedd Sioned yn

na Mari ond yn iau na Nanw.

(b) Roedd ei chwaer yn iau na Mabli ond Huw ei brawd oedd yr

(Trowch y dudalen)

ADRAN B (YSGRIFENNU): 40 MARC

B1. PRAWF DDARLLEN

- (i) Darllenwch y frawddeg ganlynol. Mae tri gwall ynddi. Chwiliwch am y TRI gwall a'u cywiro nhw yn y tabl sy'n dilyn y frawddeg. [3 marc]

Yn y gerdd hwn mae'r bardd yn defnyddio cyffelybiaethau i disgrifio ei bryderon ef yn efeithiol.

GWALL	CYWIRIAD

(Trowch y dudalen)

B1. (ii)

**Pa UN o'r canlynol sy'n gywir?
Rhowch ✓ wrth yr ateb cywir.**

[1 marc]

**Rydw i wedi gofyn iddych
chi ddewis yr ateb cywir.**

**Rydw i wedi gofyn i chi
ddewis yr ateb cywir.**

**(iii) Cywirwch y frawddeg ganlynol.
Dylech ysgrifennu'r frawddeg yn
gywir ar y llinell. [1 marc]**

**Doedd Aled ddim yn gwybod y
bechgyn a welodd yn y parc.**

(Trowch y dudalen)

B2. Yn y dasg hon byddwch yn cael eich asesu ar ansawdd eich sgiliau YSGRIFENNU.

Dewiswch UN o'r canlynol i ysgrifennu amdano.

NAILL AI,

(a) Dychmygwch eich bod yn cymryd rhan mewn protest. Ysgrifennwch gofnod dyddiadur yn disgrifio eich profiad o fod yn rhan o'r brotest hon.

(Trowch y dudalen)

NEU,

B2. (b)

Dychmygwch eich bod chi eisiau newid rhywbeth yn eich ysgol chi er mwyn gwella bywyd y disgyblion yno. Ysgrifennwch gyflwyniad i bennaeth eich ysgol yn cyflwyno'r newid hwn. Yn eich cyflwyniad, dylech esbonio pam rydych eisiau gweld y newid a pha effaith y byddai'n ei gael.

(Trowch y dudalen)

Mae 20 marc am gyfathrebu a threfn a 15 marc am ysgrifennu'n gywir. [35 marc]

- **Os byddwch yn defnyddio gwybodaeth o'r testunau bydd angen i chi ddefnyddio eich geiriau eich hun.**
- **Gallwch gynllunio eich gwaith yn y blwch isod cyn dechrau ysgrifennu ar y tudalennau sy'n dilyn.**
- **Gallwch ddefnyddio'r tudalennau ychwanegol sydd yng nghefn y llyfryn os bydd angen.**
- **Dylech geisio ysgrifennu rhwng 350 a 500 o eiriau.**

(Trowch y dudalen)

CYNLLUN:

(Trowch y dudalen)

